

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Załącznik do Zarządzenia nr 42/2017 r

**Polityka zapobiegania zjawiskom korupcji
i nadużyć finansowych w ramach projektów
dofinansowanych z Programu Operacyjnego
Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
oraz postępowania w przypadku ich wystąpienia**

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Kraków, maj 2017

Spis treści

I.	Wstęp.....	3
II.	Promowanie kultury przeciwdziałania nadużyciom finansowym.....	5
III.	Zapobieganie.....	6
IV.	Wykrywanie i identyfikacja nadużyć.....	8
V.	Postępowanie z podejrzeniami o nadużyciach finansowych oraz ich raportowanie.....	8

I. Wstęp

Stosowanie wysokich standardów uczciwości i etycznego postępowania we wszystkich procesach związanych z realizacją projektów współfinansowanych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 jest jednym z kluczowych elementów tworzenia wiarygodności, zaufania oraz dbałości o dobry wizerunek funduszy europejskich.

Głównym celem niniejszego dokumentu jest zapewnienie odpowiedniego poziomu zarządzania ryzykiem nadużyć finansowych oraz wprowadzenie jednolitych reguł stosowanych przez Akademię Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie [ASP] w tym zakresie.

Zgodnie z zapisami niniejszego dokumentu ASP ma za zadanie osiągnięcie następujących celów:

1. skuteczne zapobieganie nadużyciom finansowym;
2. wdrożenie efektywnych mechanizmów walki z nadużyciami finansowymi;
3. zwiększenie świadomości problemu korupcji oraz promocja etycznych wzorców postępowania;
4. minimalizowanie skutków nadużyć finansowych;
5. ochronę interesów finansowych budżetu UE oraz budżetu państwa (w sytuacji powzięcia informacji o podejrzeniu popełnienia nadużycia finansowego).

Na potrzeby niniejszego dokumentu, przyjęto następujące definicje:

1. Nieprawidłowość - zgodnie z art. 2 pkt 36 rozporządzenia ogólnego - każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez jego obciążenie nieuzasadnionym wydatkiem;
2. Nadużycie finansowe - zgodnie z art. 1 Konwencji sporządzonej na mocy art. K.3 Traktatu o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich jest to jakiegokolwiek celowe działanie lub zaniechanie naruszające interesy finansowe Wspólnot Europejskich:
 - 1) w odniesieniu do wydatków, polegające na:

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- a) wykorzystaniu lub przedstawieniu nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów, które ma na celu sprzeniewierzenie lub bezprawne zatrzymanie środków z budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich lub budżetów zarządzanych przez Wspólnoty Europejskie lub w ich imieniu,
 - b) nieujawnieniu informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, w tym samym celu,
 - c) niewłaściwym wykorzystaniu takich środków do celów innych niż te, na które zostały pierwotnie przyznane;
- 2) w odniesieniu do przychodów, jakimkolwiek umyślnym działaniu lub zaniechaniu dotyczącym:
- a) wykorzystania lub przedstawienia fałszywych, nieścisłych lub niekompletnych oświadczeń lub dokumentów, które ma na celu bezprawne zmniejszenie środków budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich lub budżetów zarządzanych przez lub w imieniu Wspólnot Europejskich,
 - b) nieujawnienia informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, w tym samym celu,
 - c) niewłaściwego wykorzystania korzyści uzyskanej zgodnie z prawem, w tym samym celu.
- 3.** Podejrzenie popełnienia nadużycia finansowego – jest to domniemanie/założenie, prowadzące do wszczęcia postępowania administracyjnego lub sądowego na poziomie krajowym w celu stwierdzenia zamierzonego działania, w szczególności nadużycia finansowego.
- 4.** korupcja – zgodnie z art. 1 ust. 3a ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2016 r. Nr 1310 z późn. zm), oznacza czyn:
- 1) polegający na obiecywaniu, proponowaniu lub wręczaniu przez jakąkolwiek osobę, bezpośrednio lub pośrednio, jakichkolwiek nienależnych korzyści osobie pełniącej funkcję publiczną dla niej samej lub dla jakiegokolwiek innej osoby, w zamian za działanie lub zaniechanie działania w wykonywaniu jej funkcji;
 - 2) polegający na żądaniu lub przyjmowaniu przez osobę pełniącą funkcję publiczną bezpośrednio, lub pośrednio, jakichkolwiek nienależnych korzyści, dla niej samej lub dla jakiegokolwiek innej osoby, lub przyjmowaniu propozycji lub obietnicy takich korzyści, w zamian za działanie lub zaniechanie działania w wykonywaniu jej funkcji;
 - 3) popełniany w toku działalności gospodarczej, obejmującej realizację zobowiązań względem władzy (instytucji) publicznej, polegający na obiecywaniu, proponowaniu lub wręczaniu, bezpośrednio lub pośrednio, osobie kierującej jednostką niezaliczaną do sektora finansów publicznych lub pracującej w jakimkolwiek charakterze na rzecz takiej jednostki, jakichkolwiek nienależnych korzyści, dla niej samej lub na rzecz jakiegokolwiek innej osoby, w zamian za działanie lub zaniechanie działania, które narusza jej obowiązki i stanowi społecznie szkodliwe odwzajemnienie;
 - 4) popełniany w toku działalności gospodarczej obejmującej realizację zobowiązań względem władzy (instytucji) publicznej, polegający na żądaniu lub przyjmowaniu bezpośrednio lub

pośrednio przez osobę kierującą jednostką niezaliczaną do sektora finansów publicznych lub pracującą w jakimkolwiek charakterze na rzecz takiej jednostki, jakichkolwiek nienależnych korzyści lub przyjmowaniu propozycji lub obietnicy takich korzyści dla niej samej lub dla jakiegokolwiek innej osoby, w zamian za działanie lub zaniechanie działania, które narusza jej obowiązki i stanowi społecznie szkodliwe odwzajemnienie.

Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjmuje się, że korupcja stanowi szczególny rodzaj nadużycia finansowego.

5. Konflikt interesów - należy rozumieć przez to konflikt, o którym mowa w artykule 57 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 347 z dnia 20 grudnia 2013);

II. Promowanie kultury przeciwdziałania nadużyciom finansowym

ASP w zakresie realizowanych przez siebie zadań projektowych jest odpowiedzialne za:

1. przeprowadzanie regularnych przeglądów ryzyka nadużyć finansowych;
2. ustanowienie skutecznej polityki zwalczania nadużyć finansowych oraz planu reagowania na nadużycia finansowe;
3. zwiększenie świadomości nadużyć wśród pracowników i przeprowadzanie szkoleń;
4. bieżące zarządzanie ryzykiem nadużyć finansowych i planem działania, zgodnie z oceną ryzyka nadużyć, w szczególności:
 - 1) zapewnienie istnienia systemu kontroli wewnętrznej w obszarze swojej odpowiedzialności,
 - 2) zapobieganie nadużyciom finansowym i ich wykrywanie;
 - 3) zapewnienie należytej staranności i wdrażanie działań prewencyjnych w przypadku podejrzenia wystąpienia nadużyć finansowych;
 - 4) podejmowanie działań naprawczych.

Pracownicy ASP przestrzegają zasad prawości, obiektywności, odpowiedzialności i uczciwości.

System kontroli wewnętrznej

Na ASP istnieje skutecznie działający system kontroli wewnętrznej, skierowanej na skuteczne łagodzenie zidentyfikowanych rodzajów ryzyka – na podstawie obowiązującej w uczelni polityki zarządzania ryzykiem i polityki rachunkowości.

Udzielanie zamówień publicznych

Pracownicy ASP zaangażowani w udzielanie zamówień publicznych są zobowiązani przepisami Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień Publicznych (Dz. U. z 2015 r. Nr 2164 z późn. zm.) do:

1. stosowania zasad uczciwej konkurencji, równego traktowania, bezstronności, obiektywizmu, jawności i pisemności przy udzielaniu zamówień publicznych,
2. składania przez osoby wykonujące czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem procedury wyboru wykonawcy, oświadczenia o braku wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy Pzp.

III. Zapobieganie

ASP przy realizacji projektów będzie podejmowała skuteczne działania mające na celu zapobieganie występowaniu korupcji i nadużyć finansowych, zgodnie z opracowaną dokumentacją :

1. stosownej polityki przeciwdziałania przejawom korupcji,
2. mechanizmów umożliwiających sygnalizowanie o wystąpieniu nieprawidłowości i nadużyć finansowych,

Ponadto ASP będzie promowała powyżej wskazane działania.

Podnoszenie świadomości

Podnoszenie świadomości będzie odbywać się np. poprzez strony w sieci Intranet, a także poprzez włączenie tego tematu do agendy spotkań grupowych. Pracownicy ASP zaangażowani w realizację projektów w ramach POIiŚ 2014-2020 zostaną zobowiązani do zapoznania się następującymi materiałami z zakresu nadużyć finansowych:

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- 1) Guidance for Member States and Programme Authorities: Fraud Risk Assessment and Effective and Proportionate Anti-Fraud Measures (tłum.: Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji programu pn. *Ocena ryzyka nadużyć finansowych i proporcjonalne środki zwalczania nadużyć finansowych*),
- 2) Identyfikowanie przypadków konfliktu interesów w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych w ramach działań strukturalnych. Praktyczny przewodnik dla kierowników opracowany przez grupę ekspertów z państw członkowskich koordynowaną przez Dział D.2 OLAF - Zapobieganie Nadużyciom (dokument zatwierdzony przez grupę ds. zapobiegania nadużyciom finansowym COCOLAF w dniu 12 listopada 2013 r.);
- 3) Wykrywanie przerobionych dokumentów w dziedzinie działań strukturalnych. Praktyczny przewodnik dla instytucji zarządzających opracowany przez grupę ekspertów z państw członkowskich koordynowaną przez Dział D.2 OLAF - Zapobieganie Nadużyciom (dokument zatwierdzony przez grupę ds. zapobiegania nadużyciom finansowym COCOLAF w dniu 12 listopada 2013 r.)
- 4) Nota COCOF - Information Note on Fraud Indicators for ERDF, ESF and CF (18.02.2009, COCOF 09/0003/00-EN) (dostępna na stronie internetowej MIR),
- 5) *OLAF Compendium of Anonymised Cases- Structural Actions*,

Konflikt interesu

Celem działań w zakresie przeciwdziałania występowania konfliktów interesu jest minimalizacja negatywnych skutków w przypadku zaistnienia rzeczywistego konfliktu interesów poprzez:

1. Zdefiniowanie potencjalnych zagrożeń i ciągłego ich monitorowania;
2. Edukowanie pracowników w zakresie przeciwdziałania konfliktom interesu oraz etyki;
3. Bieżące rozwiązywanie sytuacji problemowych;
4. Zachęcenie do informowania o zaistniałych problemach, potencjalnych konfliktach, podnoszenia świadomości oraz przeciwdziałania rzeczywistym konfliktom interesu.

IV. Wykrywanie i identyfikacja nadużyć finansowych

Sygnaly ostrzegawcze nadużyć finansowych

1. Sygnaly ostrzegawcze nadużyć finansowych to pewne szczególne znaki, wskazujące na choćby potencjalne wystąpienie nadużycia finansowego, co wiąże się z koniecznością natychmiastowej reakcji celem sprawdzenia, czy wymagane są dalsze działania.
2. Komisja Europejska przedstawiła państwom członkowskim następujące informacje w tym zakresie:
 - 1) Nota informacyjna dotycząca wskaźników nadużyć w przypadku EFRR, EFS i FS (COCOF 09/0003/00 z dnia 18 lutego 2009 r.),
 - 2) Zbiór anonimowych spraw OLAF - działania strukturalne,
 - 3) Praktyczny przewodnik OLAF poświęcony konfliktowi interesów,
 - 4) Praktyczny przewodnik OLAF poświęcony fałszywym dokumentom.
3. Wszyscy pracownicy ASP są zobowiązani do zapoznania się z wymienionymi pozycjami, jak również ich treść powinna być szeroko rozpowszechniana wśród pozostałych pracowników, którzy z racji zajmowanego stanowiska mogą wykryć nieuczciwe zachowania.

V. Postępowanie z podejrzeniami o nadużyciach finansowych oraz ich raportowanie

Źródła informacji o podejrzeniu nadużycia finansowego można podzielić na następujące rodzaje:

1. Informacje od pracowników ASP, pozyskanych w trakcie bieżących zadań oraz kontroli;
2. Informacje o prowadzonych śledztwach i postępowaniach;
3. Pozostałe źródła zewnętrzne takie jak: artykuły prasowe, donosy osób trzecich, informacje przekazane przez beneficjentów.

W przypadku powzięcia informacji o wystąpieniu nadużycia finansowego lub jego podejrzenia, bez względu na źródło jego pochodzenia, ASP zobowiązane jest do podjęcia niezbędnych działań mających na celu ochronę budżetu krajowego i unijnego od poniesienia nieprawidłowego wydatku.

Zgodnie z art. 122 ust. 2 rozporządzenia ogólnego państwo członkowskie zobowiązane jest do informowania KE o stwierdzonych nieprawidłowościach, jeśli wkład z funduszy polityki spójności w ramach danej nieprawidłowości przekracza 10 tys. euro. Do powiadamiania Komisji Europejskiej o nieprawidłowościach służy system IMS, który został uruchomiony przez KE w celu umożliwienia państwom członkowskim wywiązywania się z obowiązku informowania o nieprawidłowościach.

Szczegółowe zasady korygowania nieprawidłowości, prowadzenia rejestru nieprawidłowości i rejestru kwot podlegających procedurze odzyskiwania oraz kwot wycofanych znajdują się

w Wytycznych w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowo poniesionych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020.

W przypadku podejrzenia nadużycia finansowego certyfikacja tych wydatków jest zawieszona, a wydatki już certyfikowane do KE podlegają wycofaniu.

Postępowanie z podejrzeniami nadużyć finansowych, przekazanymi przez pracowników ASP, pozyskanymi w trakcie wykonywania bieżących zadań oraz kontroli

1. Ze względu na fakt, że wystąpienie nadużycia finansowego może wystąpić na każdym etapie realizacji projektu, wszyscy pracownicy ASP będą wyczuleni na wszelkie symptomy wystąpienia ewentualnych nadużyć finansowych podczas wykonywania codziennych obowiązków służbowych.
2. Bardzo często podejrzenie wystąpienia nadużycia finansowego wiąże się ściśle z podejrzeniem popełnienia czynu zabronionego, tj. zachowaniem (działaniem lub zaniechaniem), które może stanowić przestępstwo lub wykroczenie.
3. Pracownicy ASP w przypadku powzięcia istotnych informacji świadczących o możliwości wystąpienia podejrzenia nadużycia finansowego skutkującego wystąpieniem czynu zabronionego, będą podejmować stosowne działania, mające na celu powiadomienie odpowiednich organów.
4. W celu wykonania obowiązków, o których mowa w pkt 3, miejsca zdarzenia zostanie zabezpieczone - tak, aby nie dopuścić do zatarcia, zniekształcenia śladów i innych dowodów popełnienia przestępstwa. Działania te w praktyce polegać mogą np. na zamknięciu pomieszczenia, zabezpieczeniu dokumentu lub dowodu rzeczowego czynu, odseparowaniu ujętego sprawcy z jednoczesnym powiadomieniem policji lub prokuratora o jego ujęciu. Obowiązek ten nie jest jednak związany z prawem do podejmowania działań procesowych zabezpieczających typu przesłuchania, przeszukania, itd.
5. Zaniechanie przez pracownika ASP obowiązku prawnego zawiadomienia o przestępstwie może pociągać za sobą jego odpowiedzialność karną określoną w art. 231 Kk.
6. Zawiadomienie o przestępstwie jest informacją o podejrzeniu zaistnienia przestępstwa. Stanowi impuls określonej osoby czy instytucji do sprawdzenia przez organ ścigania, czy istnieją podstawy do ścigania karnego. Niezależnie jednak od tego, czy określone zgłoszenie ma charakter informujący czy postulujący - do organów procesowych należy ocena, czy określone zdarzenie nosi cechy przestępstwa.

7. Niezależnie od obowiązku wskazanego w pkt 3, każdy pracownik IZ, IC oraz IP ma również społeczny obowiązek powiadomienia odpowiednich organów.

W przypadku, gdy w toku weryfikacji procedury udzielania zamówienia publicznego pracownicy ASP nabiorą podejrzeń nadużyć finansowych, mogących stanowić praktyki ograniczające konkurencję, należy je zgłosić Prezesowi UOKiK na podstawie art.86 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Sygnalizowanie nieprawidłowości i ochrona pracownika zgłaszającego ewentualne nadużycia korupcyjne lub finansowe

1. Kierownictwo ASP deklaruje ochronę i wsparcie dla pracowników, którzy będą sygnalizować nieprawidłowości zachodzące w instytucji lub ryzyko ich wystąpienia.
2. Ochronę pracownika sygnalizującego nieprawidłowości uzależnia się od jego dobrej wiary. Pracownik ujawnia nieprawidłowości w dobrej wierze, gdy znane mu okoliczności pozwalają zakładać, że mógł on mieć szczerze przekonanie o nieprawidłowościach bądź o ryzyku ich wystąpienia. Dla wykazania dobrej wiary nie jest wymagane udowodnienie, że do nieprawidłowości doszło.
3. Nie podlegają ochronie pracownicy sygnalizujący nieprawidłowości w złej wierze. Za zgłoszenia w złej wierze uznaje się w szczególności świadome zgłaszanie informacji nieprawdziwych.
4. Kierownictwo ASP deklaruje ochronę pracownika przed działaniami odwetowymi podjętymi w związku z zasygnalizowaniem nieprawidłowości, w tym, lecz nie wyłącznie przed: bezzasadnym rozwiązaniem stosunku pracy lub innego stosunku prawnego będącego podstawą zatrudnienia, a także dyskontynuacją zatrudnienia w przypadku umów czasowych, bezzasadnym obniżeniem wynagrodzenia, pozbawieniem nagród, premii lub innym pogorszeniem warunków pracy, bezzasadnym pozbawieniem możliwości awansu, uczestnictwa w szkoleniach lub innych możliwości rozwoju zawodowego. Kierownictwo ASP dołoży starań, by chronić pracownika przed ostracyzmem ze strony innych pracowników.
5. Kierownictwo ASP przewiduje możliwość aktywnego udziału pracownika sygnalizującego w badaniu okoliczności dotyczących sygnalizowanej nieprawidłowości, w szczególności poprzez możliwość wskazania dowodów potwierdzających lub uprawdopodobniających ww. okoliczności oraz przedstawienie uwag do ustaleń końcowych badania.
6. Jako zasadę przyjmuje się poufność danych osobowych osoby sygnalizującej wobec pracowników instytucji oraz przełożonych. Zasadę poufności wyłącza wyraźna zgoda pracownika sygnalizującego.

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

Unia Europejska
Fundusz Spójności

7. Kierownictwo ASP doceni, w szczególności wobec pozostałych pracowników instytucji, rolę pracownika sygnalizującego w eliminowaniu nieprawidłowości. Docenienie roli pracownika nie może naruszać zasady poufności danych osobowych, o której mowa powyżej, chyba że pracownik wyraził zgodę na ich ujawnienie.
8. Polityka podlega rozpropagowaniu wśród wszystkich pracowników ASP jako narzędzie dbania o interes społeczny lub pracodawcy oraz kanał bezpiecznego komunikowania sygnałów świadczących o nieprawidłowościach.